T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Din Öğretimi Genel Müdürlüğü

28. HADİS

GÜZEL AHLAK MÜSLÜMANIN SÜSÜDÜR

عَنِ النَّوَّاسِ بْنِ سَمْعَانَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ، عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ:

« اَلْبِرُّ حُسْنُ الْخُلُقِ وَالْإِثْمُ مَا حَاكَ فِي نَفْسِكَ،

وَكَرِهْتَ أَنْ يَطَّلِعَ عَلَيْهِ النَّاسُ»

Hadisin Türkçesi

Nevvâs İbni Sem'ân radıyallahu anh'dan rivayet edildiğine göre Peygamber aleyhisselam şöyle buyurdu:

"İyilik güzel ahlaktan ibarettir. Günah ise kalbini tırmalayıp durduğu halde insanların bilmesini istemediğin şeydir."[28]

Açıklamalar

Peygamber Efendimizin özelliklerinden biri, anlatılması zor olan şeyleri, özlü bir şekilde, duru ve berrak bir ifadeyle kolayca anlatmasıdır. Bu özelliğe kendisi "cevâmiu'l-kelim" adını vermektedir.

İyilik ve kötülük terimleri de, ifade edilmesi kolay olmayan sözlerdendir. İyiliğin güzel ahlak demek olduğunu söyleyen Efendimiz, başka hadislerinde güzel ahlakı eziyetlere göğüs germek, fazla kızmamak, güler yüzlü ve tatlı dilli olmak diye anlatır.

28 Riyâzü's-Sâlihîn, Hadis No: 591 (Müslim, Birr 14, 15. Ayrıca bk. Tirmizî, Zühd 52)

Açıklamalar

Günah ve kötülüğü kolayca anlamamız için bir ölçü getiren Resûl-i Ekrem sallallahu aleyhi ve sellem, bize diyor ki:

Şayet yapılan iş gönülde bir huzursuzluk doğuruyor ve o işin başkaları tarafından duyulması istenmiyorsa, o hareket mutlaka çirkindir, günahtır, yapılmasına Allah Teâlâ'nın izin vermediği bir harekettir. Çünkü insanların çoğu yaptıkları iyiliğin duyulmasını, bu sebeple kendilerine gıpta ve hayranlıkla bakılmasını isterler. Bu ölçü, herkesin rahatlıkla kullanabileceği şaşmaz bir ölçüdür. Zaten yapılan bir hareketin günah olup olmadığı hususunda şüpheye düşmek bile, o hareketi terk etmek için yeterli bir sebeptir.

Günah kiriyle büsbütün kararmamış kalpler, iyi ve kötüyü ayna gibi gösterirler. Bu sebeple vicdanı körelmemiş bir mümin, bir şey yapmak istediği zaman önce gönlüne bakmalıdır. Eğer o hareketi yapmaktan dolayı gönlünde bir rahatsızlık hissediyor, içini bir şüphe ve tedirginlik kemirip duruyorsa, derhal o işten vazgeçmelidir. Çünkü sağlam bir vicdan insana doğru yolu gösterir.

Hadisten Öğrendiklerimiz

1. Dinimize göre insanın varması gereken hedef, güzel ahlaktır.
2. İnsan iyi ile kötüyü, İslam'ın kökleştiği temiz bir kalp sayesinde ayırt edebilir.
3. Yapılan bir iş kalbi tedirgin ediyor ve insanların onu duyması istenmiyorsa, o iş mutlaka günahtır.